

Sygn. akt II PK 127/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa W. S.

przeciwko Polskiemu Towarzystwu (...) z siedzibą w W.

o ustalenie istnienia stosunku pracy, wydanie świadectwa pracy, przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 marca 2018 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 18 listopada 2016 r., sygn. akt IX Pa (...), IX Pz (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Spółecznych w W. wyrokiem z dnia 18 listopada 2016 r., po rozpoznaniu apelacji powódki W. S. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 26 lutego 2016 r. oddalającego powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy, wydanie świadectwa pracy, przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w jego punkcie 1 w ten sposób, że nakazał stronie pozwanej Polskiemu Towarzystwu (...) z siedzibą w W. wydać powódce świadectwo pracy

potwierdzające jej zatrudnienie w Oddziale (...) Towarzystwa (...) w W., oddalił dalej idącą apelację i orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy stwierdził, że podziela ustalenia i stanowisko Sądu pierwszej instancji z wyjątkiem rozważań dotyczących wydania świadectwa pracy. W ocenie Sądu, powódka mogła wnosić o przywrócenie do pracy czy też o odszkodowanie wobec dorozumianego rozwiązania umowy o pracę z dniem likwidacji Oddziału (...) Towarzystwa (...) w W.. Z takim roszczeniem wystąpiła jednak po kilku latach i nie było podstaw do przywrócenia terminu stosownie do treści art. 265 k.p. w związku z art. 264 k.p. Po zakończeniu stosunku pracy wskutek dorozumianego rozwiązania umowy o pracę powódka mogła żądać ustalenia istnienia stosunku pracy, ale nie z oddziałem, który został zlikwidowany, lecz z Polskim Towarzystwem (...). Powódka nie wykazała jednak, aby wykonywała jakiegokolwiek czynności na rzecz strony pozwanej.

Powódka zaskarżyła powyższy wyrok skargą kasacyjną w części oddalającej dalej idącą apelację, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części oraz uchylenie w całości wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i zmianę tegoż wyroku w tej części przez uwzględnienie powództwa głównego, ewentualnie powództwa ewentualnego zmodyfikowanego w treści apelacji przez żądanie zasądzenia na jej rzecz odszkodowania w kwocie odpowiadającej trzymiesięcznemu wynagrodzeniu skarżącej w związku z tym, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z naruszeniem przepisów o wypowiedaniu umów o pracę, a także o rozpoznanie skargi na rozprawie.

Skarga kasacyjna została oparta na obu podstawach, tj. naruszenia prawa materialnego i przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1) art. 6 k.c. oraz art. 3 k.p.c. i art. 232 zdanie 2 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 316 § 1 k.p.c. oraz w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że przeważające znaczenie dla ustaleń w sprawie mają zeznania części świadków w sytuacji, gdy z dokumentów, w tym statuujących działalność i strukturę pozwanej (źródeł prawa pracy) wynikają zgoła

odmienne wnioski, sprzeczne z treścią zeznań części świadków, którym Sąd dał wiarę pomijając i nie odnosząc się do dowodów z dokumentów zgromadzonych w niniejszej sprawie, w efekcie czego Sąd przyjął, iż pracodawcą skarżącej nie była strona pozwana,

2) art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez brak uzasadnienia z jakich przyczyn Sąd pominął treść statutu pozwanej, czy też uznał, że nie ma on znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, co w miało zasadnicze znaczenie, ponieważ statut określał zasady działania i strukturę pozwanej w zakresie spraw pracowniczych,

3) art. 189 k.p.c. przez przyjęcie, że skarżąca nie miała interesu prawnego w dochodzeniu ustalenia istnienia stosunku pracy, w sytuacji gdy nie było innego środka ochrony prawnej jej interesu, a nadto roszczenie główne - o ustalenie było roszczeniem dalej idącym, w stosunku do powództwa ewentualnego,

4) art. 9 § 1 k.p. w związku z zapisami statutu pozwanej oraz art. 3 k.p. przez ich niezastosowanie i przyjęcie, że pozwana nie była pracodawcą skarżącej, gdy taka okoliczność wynika z treści statutu pozwanej,

5) art. 265 § 1 i 2 k.p. w związku z art. 8 k.p. przez jego nie zastosowanie i nie przywrócenie skarżącej terminu do złożenia odwołania, a w efekcie oddalenie powództwa ewentualnego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polegającego na ustaleniu: „czy sąd, w toku postępowania ustalając, czy pracodawcą jest oddział pozwanej czy sama pozwana (centrala) może pominąć regulacje prawne, statutowe będące źródłami pracy w rozumieniu art. 9 k.p., odnoszące się do konstrukcji czy struktury tegoż pracodawcy, określające między innymi uprawnienia odpowiednich organów pracodawcy w zakresie stosunku pracy, a oprzeć się wyłącznie na ustalonej praktyce wywodzącej się z decyzji samej pozwanej - centrali, wbrew wskazanym powyżej regulacją prawnym?”

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana Polskie Towarzystwo (...) z siedzibą w W. wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od skarżącej na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Wobec tego wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym powyżej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie (por. postanowienie z dnia 14 września 2016 r., V CSK 143/16, LEX nr 2135552; z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, LEX nr 2069457; z dnia 1 grudnia 2015 r., I PK 71/15, LEX nr 2021944).

Skarżąca wskazuje na przesłankę występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

W razie powołania się na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., skarżący powinien mieć na uwadze, że zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych

ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Ponadto przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć jednocześnie charakter uniwersalny, przez co należy rozumieć, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych podobnych spraw. Jednocześnie obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Z tego względu nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (por. postanowienia Sądu Najwyższego z

dnia 16 listopada 2017 r., II CSK 332/17, LEX nr 2415929; z dnia 3 grudnia 2015 r., III CSK 299/15, LEX nr 2005657; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Przedstawione w skardze zagadnienie prawne nie spełnia powyższych wymagań. Wprawdzie odwołuje się ono do konkretnego przepisu (art. 9 k.p.) jednak przedstawione zostało w sposób ogólny i nieprecyzyjny, sprowadzający się do zasygnalizowania problematyki aktów prawnych, w oparciu o które sąd pracy powinien ustalać podmiot będący stroną stosunku pracy jako pracodawcy oraz do oczekiwania „ustalenia roli źródeł prawa pracy w postaci między innymi statutu”. Zagadnienie to nie odwołuje się w generalny i abstrakcyjny sposób do treści przepisu, w związku z którym zostało sformułowane, nie wyjaśnia, w czym tkwią trudności w dekodowaniu zawartej w nim normy prawnej i do jakich rozbieżnych stanowisk może prowadzić próba wykładni tego przepisu, który podzielony jest dodatkowo na jednostki redakcyjne, a skarżąca ogólnikowo odwołuje się do treści art. 9 k.p. Z kolei argumentacja mająca przekonać Sąd Najwyższy o istotnej wadze przedstawionego zagadnienia sprowadza się w istocie do twierdzenia, że ma ono zasadnicze znaczenie „w sytuacji w jakiej znajduje się obecnie skarżąca, jednakże, należy je również rozpatrywać na gruncie abstrakcyjnym jako zagadnienie prawne, które z całą pewnością nie zostało uregulowane przez przepisy prawa oraz brak jest w tymże zakresie ugruntowanego orzecznictwa sądów”.

Wobec powyższych argumentów za istnieniem okoliczności przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania należałoby poszukiwać w innych elementach przedmiotowego środka zaskarżenia, tj. w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu. Nie jest jednak rolą Sądu Najwyższego zastępowanie wnoszącego skargę w prawidłowym jej redagowaniu. Stąd przedstawione w skardze problemy należało uznać za pozór przesłanek przedsądu, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W konsekwencji Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 98 § 1 k.p.c.).

r.g.